SİYER

10. SINIF

3.Ünite: RİSALETİN MEKKE DÖNEMİ

Konu: Yeni Yurt Arayışı

Neler Öğreneceğiz?

- Hz. Peygamber’in Medine'ye hicret yolculuğu
- Hz. Peygamber’in Kuba'ya varışı ve oradaki faaliyetleri

- İnsanları yurtlarını terk etmeye mecbur bırakan sebepler neler olabilir?

- Müslümanların hicretine şahit olan müşrikler, Hz. Peygamber'in onlara katılmasıyla Müslümanların kendileri için büyük bir tehdit olacağının farkındaydı.

- Mevcut tehlikeyi bertaraf etmek düşüncesiyle Darünnedve'de toplanan müşrikler Resulullah'ı (s.a.v.) ortadan kaldırmanın yollarını tartıştılar.

- Allah Resulü (s.a.v.) müşriklerin planını haber alınca Ebu Bekir'e (r.a.) haber vererek hicret için hazırlanmasını istedi. Hicret yolculuğuna Hz. Peygamber ile çıkmayı ümit eden Ebu Bekir(r.a.) önceden iki deve satın almış ve onlara özenle bakmıştı.

- Hz. Ebu Bekir (r.a.) yolculuk için hazırladığı develeri üç gün sonra Sevr Mağarası'nda buluşmak üzere Abdullah b. Uraykıt isimli kılavuza teslim etti.

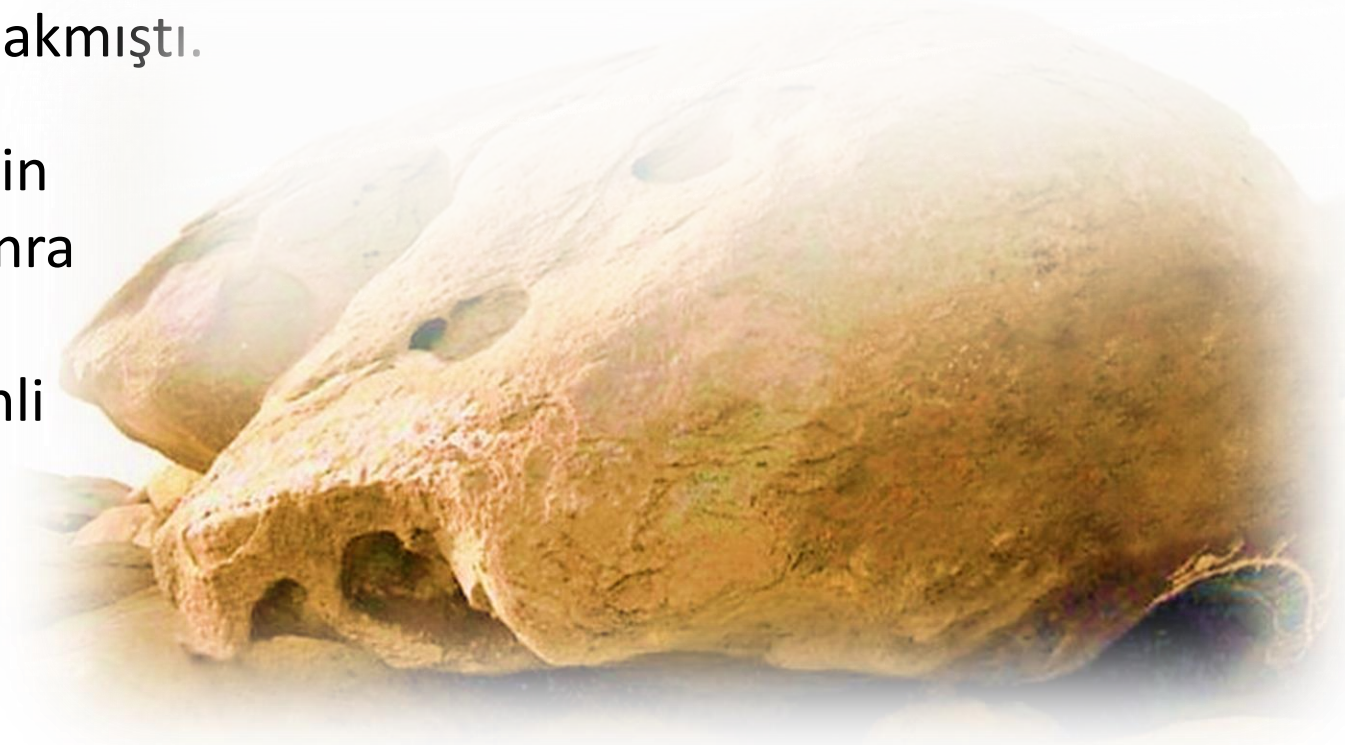

- Hz. Peygamber'in yatağına yatarak müşrikleri yanıltacak olan Hz. Ali (r.a.) emanetleri teslim ettikten sonra Peygamberimize katılacaktı.
- Hz. Peygamber yola çıkmadan evvel kendisinde bulunan emanetleri sahiplerine teslim etmekle Hz. Ali'yi (r.a.) görevlendirdi.

- Hz. Peygamber, evinin kapısında kendisini öldürmek için bekleyenlerin arasından gece karanlığında yürüyüp geçmiş ve Allah'ın (c.c.) yardımıyla onlar bunun farkında bile olmamıştı. Hz. Ebu Bekir (r.a.) ile buluşan Peygamber Efendimiz, Yesrib güzergahı yerine aksi yöndeki Sevr Mağarası'na doğru yöneldi.

- Hz. Ebu Bekir oğlu Abdullah'ı (r.a.) mağarada kaldıkları sürece kendilerine Mekke'den haber getirmekle görevlendirmişti.

- Hz. Ebu Bekir'in azatlısı Âmir b. Füheyre, çobanlığını yaptığı sürüyü mağara civarında otlatarak hem Abdullah'ın izlerini silecek hem de onlara süt verecekti. Esma bnt. Ebi Bekir ise hazırladığı yemekleri getirecekti.

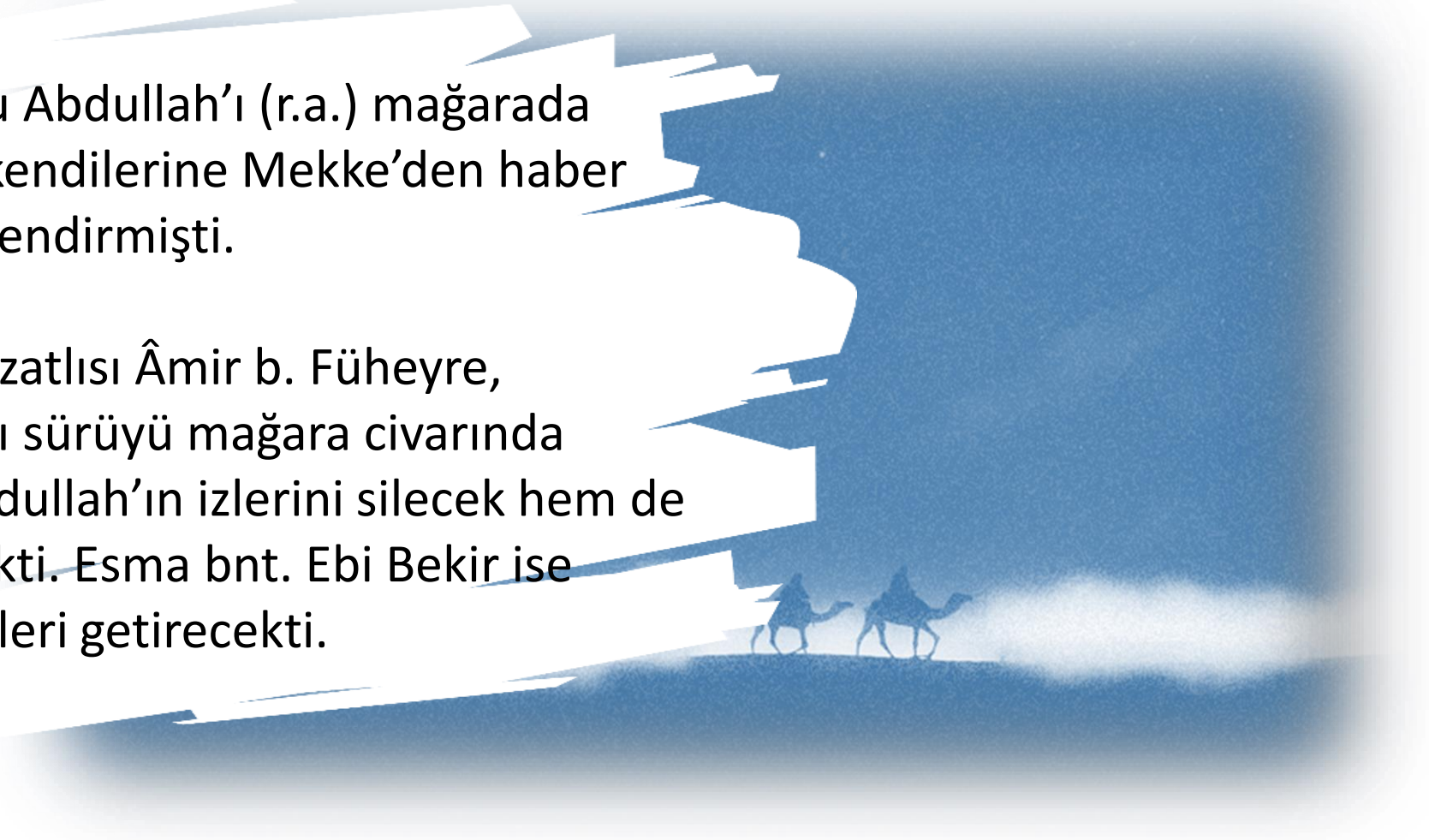

AYETLERİN IŞIĞINDA

- Resul-i Ekrem suikast için kapıda bekleyen müşriklerin arasından onlar görmeden geçip giderken Yasin suresinin ilk ayetlerini okuyordu:

“Yasin! Hikmet dolu Kur’an hakkı için sen şüphesiz peygamberlerdensin. Doğru yol üzerindesin. (Bu Kur’an) üstün ve çok merhametli Allah tarafından indirilmiştir. Ataları uyarılmamış, bu yüzden kendileri de gaflet içinde kalmış bir toplumu uyarman için indirilmiştir. (Yasin suresi, 1-5. ayetler)

- Müşrikler ertesi sabah olup biteni anladıklarında Hz. Ali'den ve Hz. Ebu Bekir'in (r.a.) ailesinden bilgi almaya çalıştılar.

- Bu mümkün olmayınca hemen peşlerine düşüp aramaya başladılar. Bir süre sonra mağaranın ağzına kadar geldikleri halde ilahi yardım sayesinde onları göremeyerek dönüp gittiler.

- Hz. Ebû Bekir olayı şöyle anlatır:

- “Bir ara başımı kaldırdığımda Kureyşlileri ayaklarını gördüm ve “Yâ Resûlallah! Bunlar eğilip baksalar bizi görürler” dedim. Resûlüllah “Sus yâ Ebu Bekir! İki yoldaş ki, Allah onların üçüncüsüdür, hiç endişe edilir mi”?

- Bu ilahi yardım Kur’an-ı Kerim’de şöyle anlatılır:

“Eğer siz ona (Resulullah’a) yardım etmezseniz ona Allah yardım etmiştir. Hani kâfirler onu, iki kişiden biri olarak (Ebu Bekir ile birlikte Mekke’den) çıkarmışlardı. Hani onlar mağaradaydı. O, arkadaşına, ’Üzülme çünkü Allah bizimle beraberdir.’ diyordu. Bunun üzerine Allah ona (sükûnet sağlayan) emniyetini indirdi, onu sizin görmediğiniz bir ordu ile destekledi ve kâfir olanların sözünü alçalttı. Allah’ın sözü ise zaten yücedir. Çünkü Allah üstündür, hikmet sahibidir.”
(Tevbe suresi, 40. ayet)

- Resul-i Ekrem ve yol arkadaşı üç gün mağarada gizlendikten sonra kılavuzları ile buluşup Âmir b.Füheyre'yi de yanlarına alarak yola devam ettiler.

- Onların izini bir türlü bulamayan Mekkeliler onları bulanlara büyük ödül vadetmiş, Mekke ile Yesrib arasındaki kabilelerin maharetli iz sürücüleri, ödülün teşvikiyle onları aramaya başlamıştı.

- Sürâka b. Mâlik isimli iz sürücü onları bulduğu hâlde üç defa denemesine rağmen her seferinde atı kumlara saplandığı için onlara yetişemedi.

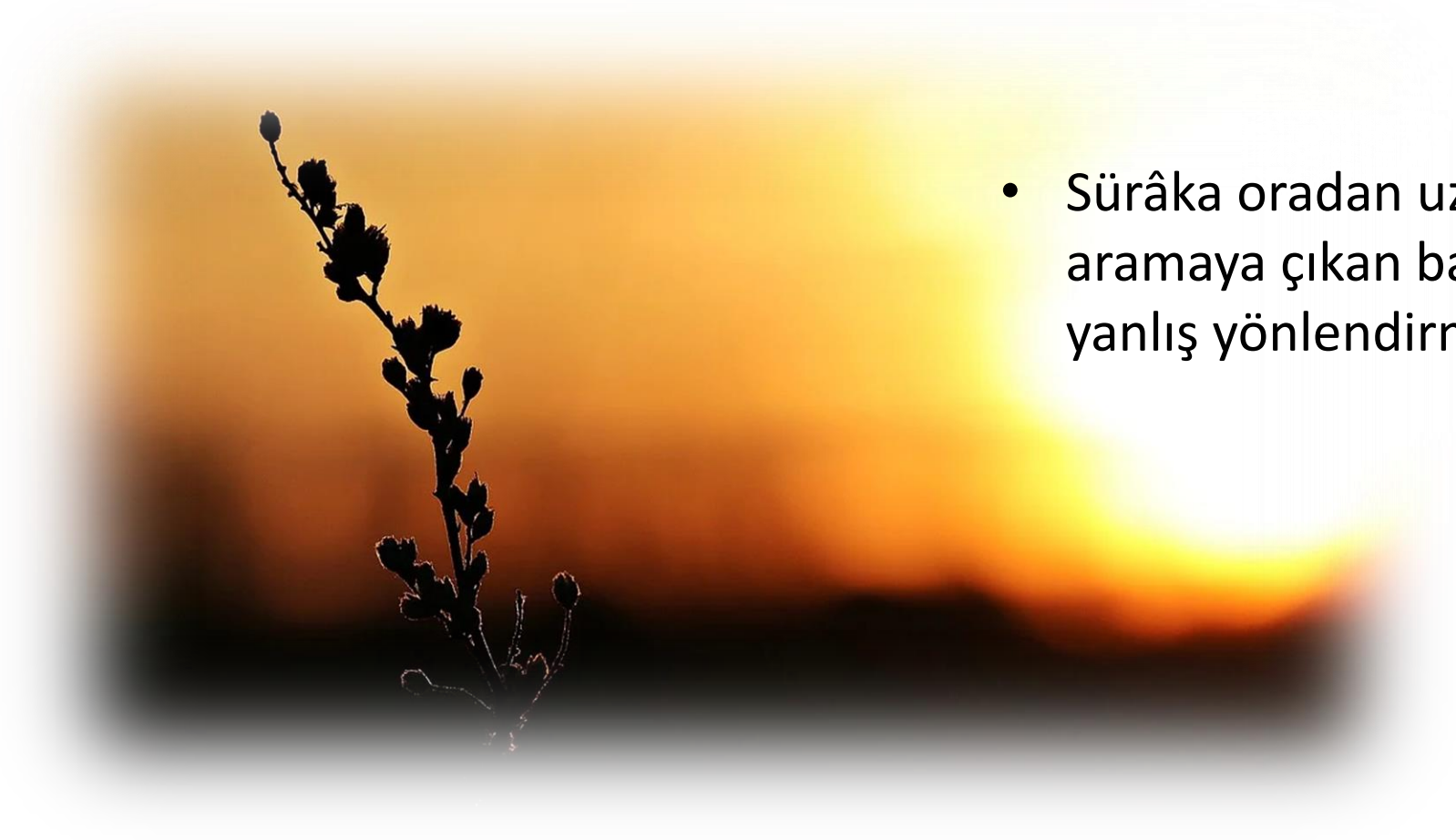

- Sürâka oradan uzaklaştığı gibi onları aramaya çıkan başka iz sürücülerini de yanlış yönlendirmiştir.

- Hicret yolculuğu esnasında Eslem kabilesinin reisi Büreyde b. Husayb, kendi arazisinden geçmekte olan Allah Resulü'nü (s.a.v.) durdurmak istedi.

- Ancak Hz. Peygamber'in konuşmasından etkilenen Büreyde ve kabilesi İslam'ı kabul ederek kendi topraklarından çıkana dek Hz. Muhammed'e (s.a.v.) muhafız birliği olarak eşlik ettiler.

- Hicret yolculuğu sırasında Hz. Muhammed (s.a.v.) ve kafilesi Ümmü Mabed ismiyle tanınan bir kadının çadırına misafir olmuşlar, biraz dinlenip yemek yemişlerdi. Ümmü Mabed'in o sırada çadırda olmayan kocasına Peygamberimizi tarif ederken kullandığı ifadeler şöhret bularak hilye edebiyatına kaynak olmuştur. Ümmü Mabed'in tarifinin bir kısmı şöyledir:

“Gördüğüm öyle bir zat idi ki güzelliği besbelli idi. Güzel huylu idi. Biçimli ve güzel çehreli idi. Gözlerinde siyahlık, kirpiklerinde çokluk, sesinde naziklik vardı. Gözünün akı pek ak, siyahı pek siyahtı. Gözü kudretten sürmeli idi. Sustuğu zaman kendisinde bir vakar ve ağırbaşlılık, konuştuğu zaman da güler yüzlülük, tatlı sözlülük görülmekte; sözleri sanki dizilmiş birer inci gibi ağzından tatlı tatlı akmakta idi...”

(İbn Sa’d, et-Tabakât, C 1, s. 197-198.)

- Hz. Peygamber ve kafilesi, 622 yılında bir hafta süren yolculuktan sonra Yesrib yakınlarındaki Kuba'ya ulaştı.

- Resulullah (s.a.v.) burada bir süre Kulsûm b. Hidm'in evinde misafir oldu. Kuba'da kaldığı süre zarfında Müslümanlarla buluşup sohbet eden Allah Resulü (s.a.v.) orada bir de mescit inşa etti.

Kuba'ya Varış

- İslam'ın ilk mescidi olarak anılacak bu mescitten Kur'an-ı Kerim'de şöyle bahsedilir:

- "... İlk günden takva üzerine kurulan mescit (Kuba Mescidi) içinde namaz kılman elbette daha doğrudur. Onda temizlenmeyi seven adamlar vardır. Allah da çok temizlenenleri sever." (Tevbe suresi, 108. ayet)

- Hz. Peygamber'in kendisine verdiği görevi tamamlayıp yola çıkan Hz. Ali (r.a.) bu sırada Kuba'ya ulaştı.

- Allah Resulü (s.a.v.) ve beraberindekiler yeniden Yesrib’e doğru hareket ettiler.
- “Ey iman edenler! Cuma günü namaza çağırıldığı (ezan okunduğu) zaman, hemen Allah’ı anmaya koşun ve alış verişi bırakın. Eğer bilmiş olsanız elbette bu, sizin için daha hayırlıdır.” (Cuma suresi, 9. ayet) ayetiyle önemi vurgulanan cuma namazını Resul-i Ekrem ilk kez yol üzerinde bulunan Ranuna Vadisi’nde kıldırdı.

- Namazdan sonra yola devam eden kafile, günlerdir yollarını gözleyen Yesriblilerin sevinç gösterileri eşliğinde şehre girdiler.

- Mekkeli Müslümanları baskı ve zulümden kurtaran hicretin işlevi elbette bununla sınırlı değildi.

- Mekke'de muhalif konumunda olan İslam, Yesrib'de hakim unsur olacak, tebliğ faaliyetleri artık devlet olmanın verdiği güçle sürdürülecekti.
- Dolayısıyla hicret, Mekke'den kaçıp Yesrib'e sığınma olarak değil, Mekke'ye güçlenerek dönmenin bir adımı olarak değerlendirilmelidir.
- Mekkeli Müslümanları baskıdan kurtarıp hürriyetlerine kavuşturan hicret, Yesribli Müslümanlar arasında süregelen kardeş kavgasını sonlandırmıştı.

Yeni Yurt Arayışı

10. Sınıf/Siyer

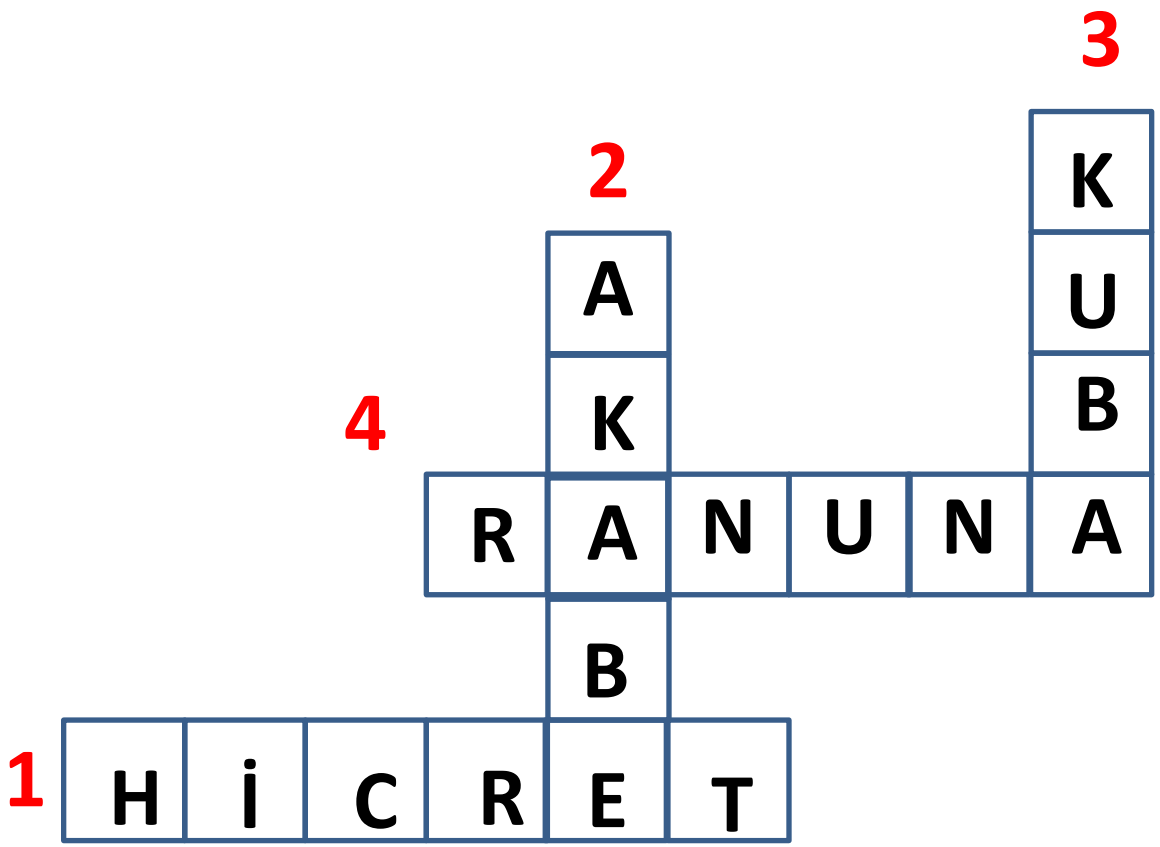

1)Dinî sebeplerle bir yerden diğer bir yere göçme ve özellikle Hz. Peygamber'in Mekke'den Medine'ye göç etmesi olayı

2)621-622 yıllarında Medineli Müslümanlarla Hz. Peygamber arasında yapılan iki anlaşmanın yapıldığı yer

3)Hz. Peygamber'in inşa ettiği ilk mescit

4)İslam'da ilk cuma namazının kılındığı vadi

Aşağıdakilerden hangisi Müslümanların Mekke'den Medine'ye göç etme sebeplerinden biri değildir?

A) Psikolojik baskı
B) Ekonomik ambargo
C) İnananların gün geçtikçe artması
D) Uygulanan işkencelerin artması
E) Can ve mal güvenliğinin kalkması

Hz. Muhammed (sav) ve Müslümanların hicret için Medine'yi seçmelerinin en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir ?

A) Medine'de Hz.Peygamberin akrabalarının bulunması
B) Medine'nin düzenli bir şehir olması
C) Medine'nin Mekke'ye olan yakınlığı
D) Hz. Muhammed'in İslam'ı Medinelilere anlatmış olması
E) Medinelilerin Müslümanları koruyacaklarını beyan etmesi

Medine'ye hicret sürecini hızlandıran olay aşağıdakilerden hangisidir?

A) Medine'de islamın yayılması
B) Hz.Muhammed'in bazı akrabalarının tavırları
C) Hz.Muhammed'in Safa tepesindeki konuşması
D) Akabe'de Medinelilerle görüşmelerin yapılması
E) Müslümanlardan bir grubun Habeşistan'a gitmesi

Neler Öğrendik?

- Hz. Peygamber’in Medine'ye hicret yolculuğu
- Hz. Peygamber’in Kuba'ya varışı ve oradaki faaliyetleri

"Ey elbisesine bürünen (Peygamber!) Kalk ve uyar. Sadece Rabb'ini büyük tanı. Elbiseni tertemiz tut. Kötü şeyleri terk et. Sadece Rabb'ini yücelt." (Müddessir suresi, 1-5.) **ayetleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?**

A) Hz. Peygamber'e gelen ilk vahiydir.
B) Bu ayetle açıktan davet dönemi başlamıştır.
C) Bu ayetten sonra bir süre vahiy kesilmiştir.
D) Gizli davet dönemi bu ayetle başlamıştır.
E) Bu ayetten sonra Müslümanların sayısı artmıştır.

Habeşistan'a hicret eden Müslümanlardan bir kısmının kısa bir süre sonra Mekke'ye dönmelerinin sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Müslümanlar için uygun şartların oluştuğu haberi
B) Habeşistan'da geçimlerini sağlayamamaları
C) Hz. Peygamber'in geri dönmelerini istemesi
D) Necaşi'nin onları korumak istememesi
E) Hz. Peygamber'in tehlikede olduğu haberi

Müslümanlara uygulanan sosyal ve ekonomik boykotun ardından gelen yıla "hüzün yılı" denilmesinin sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Boykottan dolayı Müslümanların zayıf düşmesi
B) Boykot sırasında güçsüz düşen Ebu Talib ve Hz. Hatice'nin vefat etmesi
C) Boykota dayanamayan bazı Müslümanların hicret etmesi
D) Boykot sebebiyle birçok Müslüman'ın vefat etmesi
E) Hz. Peygamber'in henüz bebek olan oğlunun vefat etmesi

İlk Müslümanların sosyoekonomik durumu ile ilgili en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Toplumun fakir ve güçsüz kesimleri Müslüman olmayı tercih etmiştir.
B) Müslüman olanların çoğu zengin ve varlıklı aile çocuklarından oluşmaktadır.
C) İlk Müslümanların çoğu kadın ve kölelerden oluşmaktadır.
D) Hz. Peygamber'in kabilesinden daha fazla kişi Müslüman olmuştur.
E) Hz. Muhammed'e (s.a.v.) toplumun her kesiminden insan inanmıştır.

Hazırlayan
Ahmet ŞENTÜRK